

VOLUM 8-2 2017

DOI: <http://dx.doi.org/10.7577/ta.2125>

ISSN 1891-8107

FAGARTIKKEL

Camilla Christensen

Bevaring, formidling, interaksjon Refleksjoner rundt arkivet som levende hus

SAMMENDRAG

Arkivenes samfunnsmandat er uløselig knyttet til deres rolle som vår kollektive kunnskapsbank, den demokratiske informasjonsfrihet og som historiske og kulturelle identitetsmarkører. Likevel må det kunne sies at arkivene fremdeles fremstår for mange som utilgjengelige og innesluttete institusjoner, i motsetning til sine "søsken", museene og bibliotekene. Ifølge Meld.St. 7 (2012-2013) er imidlertid målsettingen om at arkiv skal være tilgjengelig for flest mulig, uavhengig av forhåndskunnskap og tilpasningsbehov.

Hvordan kan arkivinstitutionene i større grad fremheve seg selv som levende, aktive samfunnsaktører? Hvordan står arkivformidling på brukernes premisser i konflikt med premisser vedrørende bevaring og proveniens?

Denne artikkelen er basert på min eksamensoppgave i emnet Arkivformidling (Ark3200) ved Høgskolen i Oslo og Akershus, avholdt våren 2016.

Due to the demands of a more educated and prosperous population, a democratization of culture occurred. [...] In sum, the relationship between archivists and their constituency has become more symbiotic. Archives attempt to shape the services they provide to the specific needs and expectations of their users [...]. The public, meanwhile, is becoming increasingly knowledgeable and demanding. The emergence of a "user-

centred,” as opposed to a “materials-centred,” approach to archives is in some ways the result of such pressures.¹

Etter offentlighetsloven § 1 heter det seg at «[f]ormålet med lova er å leggje til rette for at offentleg verksemd er open og gjennomsiiktig, for slik å styrkje informasjons- og ytringsfridommen, den demokratiske deltakinga, rettstryggleiken for den enkelte, tilliten til det offentlege og kontrollen frå ålmenta.»² Loven skal også legge til rette for *viderebruk* av offentlig informasjon. Som samfunnets kollektive dokumentasjonsbank har arkivene et legitimt samfunnsmandat for å etterleve dette formålet. De siste 20 årene har også våre forventinger til arkivinstusjonenes *tilgjengelighet* har økt i takt med den digitale utviklingen; bildet av arkivaren som en passiv vokter av gamle, nedstøvete dokumenter, burde derfor være passé. Sett i lys av Gabrielle Blais og David Enns innledende utsagn, er det likevel også fristende å stille seg spørsmålet om hvilken rolle arkivene skal spille i et samfunn som i stadig større grad beveger seg vekk fra det fysiske, analoge materiale, til en digital eksistens *online*.

For å kunne drøfte denne problematikken, er det fruktbart å trekke inn flere stemmer som har gjort seg til kjenne i løpet av de siste 25 årene. Begrepet formidling vil ikke i denne artikkelen diskuteres i utstrakt grad, men benyttes som et premiss for diskusjonen knyttet til arkivenes arbeid rundt kommunikasjon og tilgjengliggjøring i forhold til offentligheten. Sentralt vil være argumentet om arkivenes samfunnsmandat, foruten også spørsmålet om teknologiske og digitale nyvinninger kan bidra til å legge til rette for arkivenes *image* som levende kulturinstitusjoner, og derved bidra til økt tilgjengelighet og bruk.

I Blais og Enns artikkel «From Paper Archives to People Archives: Public Programming in the Management of Archives», kan vi gjenfinne det som i stor grad fremdeles kan betraktes som kjernen i den arkivfaglige debatten som eskalerte etter årsmøtet i den kanadiske arkivarforeningen i 1990. Det foreligger en motsetning mellom arkivarprofesjonen og samfunnsfunksjonen, det materialorienterte og det brukerorienterte, påpekte Blais og Enns, og presenterte fire sentrale begreper for å underbygge det nye behovet som fulgte den nye utviklingen: *image*, *awareness*, *education* og *use*. Gjennom å forbedre forståelsen av arkivarens rolle (*image*), skape bevissthet om arkivenes funksjon i samfunnet (*awareness*) og bidra til en praktisk orientering rundt hva og hvordan arkivene kunne anvendes (*education*), var ønsket og målet å inkludere flere brukergrupper, foruten også oppmuntre til en økt bruk (*use*).³

De siste årene har især fremveksten av «web 2.0.» bidratt til et utall av muligheter – og utfordringer – i dette arbeidet. I den nylig utgitte antologien *#arkivdag – relevans, medvirkning*,

¹ Gabrielle Blais; David Enns (1990). “From Paper Archives to People Archives: Public Programming in the Management of Archives”. I *Archivia* 31, s. 103

² Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova). Ikrafttredelse 01.01.2009. Justis- og beredskapsdepartementet. Kapittel 1. Innleiande føreseger. URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16>

³ Gabrielle Blais; David Enns (1990). “From Paper Archives to People Archives: Public Programming in the Management of Archives”. s. 104-107

*dialog*⁴, basert på presentasjoner fra den nordiske arkivformidlingskonferansen i 2014, videreføres denne diskursen «i sanntid». Keynote speaker på konferansen, Kate Theimer, har de siste årene fremstått som kanskje den ledende ideologen for dagens publikumsorienterte arkiv. Hennes bruk av begrepet «Archives 2.0» henspiller nettopp på erkjennelsen om internettets innflytelse på den arkivale praksisen. Fra å fremstå som et lukket og teknologisk konservativt system, med arkivaren som en som slags portvakt inn til «det aller helligste», stimulerer den nye utviklingen til mer åpenhet og fleksibilitet rundt arkivinstitusjoner. Arkivaren har med ett fått anledningen til å bli en synlig deltaker i en *online-kultur*, hvilket også innebærer nye, uante muligheter å bekjentgjøre arkivenes innhold og daglige virke. Denne utviklingen stiller imidlertid nye krav til profesjonen, og forutsetter at arkivaren er aktiv, engasjert og i interaksjon med brukerne. Gjennom digitale og sosiale medier gis brukere – eksisterende såvel som potensielle – muligheten til selv å være deltakere i arbeidet med arkivene.⁵

I regjeringens arkivmelding av 2012-2013 berøres noe av den samme problematikken, idet den vektlegger nettopp en bred, allmenn tilgjengelighet til arkivene og deres innhold: «For å stimulere til meir bruk av arkiv, både dei gruppene i folket som bruker arkiva i dag og andre grupper, trengst det aktiv formidling og tilrettelegging. Dermed kan flest mogleg ha nytte og glede av det materialet arkiva forvaltar.»⁶ Foruten ønsket om å stimulere til mer bruk av arkivene, er målet også nå ut til en større del av befolkningen. Men hvordan balansere kravene til økt tilgjengelighet, og oppmuntringen rundt brukermedvirkning, med den nødvendige arkivfaglige autoriteten? Er arkivarens rolle i ferd med å vannes ut?

Hvem er arkiver for?

I Bente og Charlotte Jensens artikkel «Arkivformidling – arkiver for alle?»⁷, vektlegges to modeller for publikumsarbeid; en for brukere med erkjent egeninteresse, kjennskap og kompetanse, altså forskere, myndigheter, slektsforskere – og en for samfunnet og alle dem som ennå ikke har oppdaget nytten og egenbehovet. De fremsetter den gjeldende danske arkivlov av den 1. juli 2003, som foruten å skulle sikre bevaring og stille arkivene til rådighet, også innførte et formalisert krav om veiledning av borgere og myndigheter ved arkivene. Dette var en nyskapning i 2003, som forutsatte større aktivitet fra arkivenes side og derved også en økt interaksjon mellom arkivinstitusjoner og brukere.⁷

⁴ Omtalt ved Leiv Bjelland (2016), «Arkivformidlingens hvordan og hvorfor», i *Tidsskriftet Arkiv*, volum 7. URL: <https://journals.hioa.no/index.php/arkiv/article/view/1741/1552>

⁵ Robert Townsend referert til i Kate Theimer (2011b). "Conclusion: Archivists and Audiences – New Connections and Changing Roles in Archives 2.0." I K. Theimer 2011 (red.), *A Different Kind of Web: New Connections between Archives and Our Users*. Chicago: Society of American Archivists, s. 342-343

⁶ Meld.St. 7 (2012-2013) Arkiv: 2.6.1 Innleiing

⁷ Bente Jensen; Charlotte S. H. Jensen (2004, 2013-09-24). "Arkivformidling - Arkiver for alle?". Identifisert på Internett 03.11.2015 http://charlotteshj.files.wordpress.com/2007/09/arkivformidling_na.pdf. (Først publisert i *Nordisk Arkivnyt*, nr. 3, 2004), s. 2

Terry Cook var blant dem som var aktive i det arkivfaglige ordskiftet etter det kanadiske årsmøtet i 1990 – han uttrykte imidlertid sin bekymring over at arkivformidling bare på brukernes premisser vil kompromissere profesjonen, og true kjernen i arkivfaget – proveniens, orden og kontekst:

Records are not appraised and acquired to support use; rather they are acquired [...] to reflect the functions, ideas and activities of record creators and those with whom they interact [...]. Acquisition, in other words, should *never* be dictated by the transient whims of users, [...] not matter how well articulated any or all of these may be through user surveys.⁸

Cook er langt ifra negativ til de teknologiske nyvinningene, men opprettholder at de må benyttes for å formidle det riktige budskapet: «[...] they should convince users to buy what is already there».⁹ Elizabeth Yakel og Deborah Torres behandler noe av den samme tematikken i sin artikkel, «AI: Archival Intelligence and User Expertise» fra 2003. *Archival Intelligence*, best oversatt som *arkivkildekompetanse*, utgjør ifølge Yakel og Torres

[...] a researcher's knowledge of archival principles, practices, and institutions, such as the reasons underlying archival rules and procedures, how to develop search strategies to explore research questions, and an understanding of the relationship between primary sources and their surrogates.¹⁰

Kort sagt; kjennskap til arkivenes proveniens, orden og kontekst. De ettersøker en dreining mot en mer konseptuell forståelse av arkiver og søkestrategier, og fremsetter prinsipper for å utvikle brukerens praktiske og intellektuelle ferdigheter vedrørende arkivteori, praksis, prosedyrer og – muligens framfor alt – arkivfaglig terminologi:

The ability to correctly use archival terminology is a key indicator of domain knowledge, as this signals an internalization of not only language but also underlying concepts and meaning. Understanding archival jargon facilitates the use of various information sources, such as finding aids, guides, and archival Web sites. Additionally, language ability enables better interactions with reference personnel.¹¹

Wendy M. Duff og Catherine A. Johnson stiller imidlertid spørsmålstegn ved et slikt resonnoment i sin artikkel, «Where is the list with all the names?» – ikke nødvendigvis den bakomliggende motivasjonen, men konsekvensene det kan medføre. Artikkelen tar utgangspunkt i slektforskere som er blant kjernebrukerne ved arkivinstitusjonene. I et forskningsfelt der

⁸ Terry Cook (1990): "Viewing the world upside down: reflections on the theoretical underpinning of archival public programming". I *Archivaria* 31, s. 130

⁹ Cook (1990): "Viewing the world upside down: reflections on the theoretical underpinning of archival public programming". s. 132

¹⁰ Elizabeth Yakel; Deborah Torres (2003). «AI: Archival Intelligence and User Expertise». I *American Archivist*, vol. 66 no 1, s. 52

¹¹ Yakel; Torres (2003). «AI: Archival Intelligence and User Expertise». s. 64

grunnvollen ofte består av personnavn kan arbeidet ofte være vanskelig, da arkivsystemer ikke alltid er systematisert i henhold til navn eller navnsøk. «Without access by name, genealogists must transform their request for information about a person to a request for particular types of records created in a specific location during a certain time period,»¹² skriver Duff og Johnson. Denne fremgangsmåten forutsetter bred kjennskap til feltet, bakgrunnshistorie, evnen til å koble nåværende stedsnavn til tidligere stedsnavn og så videre. For erfarne forskere er dette sjelden et problem; for nybegynnere ved feltet, amatørforskere og praktikanter, kan dette på mange måter fortone seg som frustrerende. Mange har derfor lært seg å omgå arkivsystemene, fordi systemene ikke møter deres behov. Flere brukere foretrekker også å konferere med medforskere og andre slektgranskere, enn å henvende seg til arkivarer. Dette behovet har blitt imøtekommet blant annet ved Digitalarkivet, der det er blitt utarbeidet et eget forum, der registrerte brukere kan delta i debatt, kommentere og rådføre seg – med andre brukere, såvel som med arkivarer ved Digitalarkivet.

Duff og Johnson utdyper dette behovet:

Most archival systems have been developed to meet the needs of archivists and historians. The format and content of finding aids have not changed significantly in the last fifty years though the types of users wanting access to archival records have changed dramatically during this time. Most archival systems do not meet the needs of users who want to know “where is the list with all the names of the people”.¹³

Svært spesifikke regler for tilgang og bruk, som nok også kan bidra til at arkiver oppleves som mindre tilgjengelige enn museer og biblioteker. For den allmenne bruker kan de mange formalitetene derved fremstå som en uoverstigelig høy terskel.

Yakel og Torres imøtekommer dette dilemmaet, og fremholder at opplæring i arkivteori- og systemer er en kontinuerlig prosess; i likhet med praksisen som håndheves ved bibliotekene, må reglene ved arkivene internaliseres og fremsettes som en selvfølge. En arkivbruker ved Universitetet i Michigan uttrykte sine tanker rundt denne problemstillingen:

Write with a pencil. Mark your place where your folder was. Handle photographs with gloves. You know. These all had to be learned. It wasn't like I just walked in and understood those things. Some archivists like reinforcing that culture and making sure you don't stray from them. And it's a good thing. They're in that dilemma of preserving yet sharing documents.¹⁴

Hensynet til bevaring er, og skal være, en vital del av arkivarbeidet. Men trenger det å være til hinder for utstrakt bruk? I arkivmeldinga av 2012-2013 heter det at «[d]et er arkivinstitusjonane

¹² Wendy M. Duff; Catherine A. Johnson (2003). “Where Is the List with All the Names? Information-Seeking Behavior of Genealogists.” I *American Archivist* vol. 66 (spring/summer 2003), s. 85

¹³ Duff; Johnson (2003). “Where Is the List with All the Names? Information-Seeking Behavior of Genealogists.” s. 92

¹⁴ Yakel; Torres (2003). «AI: Archival Intelligence and User Expertise». s. s. 66

som har til oppgave å arbeide for at arkivmaterialet dei forvaltar er tilgjengeleg for flest mogleg, utan omsyn til førehandskunnskap og tilpassingsbehov".¹⁵ I henhold til Yakel og Torres' artikkel, vil økt bruk da simpelthen ikke kunne finne sted. Jensen og Jensen har adressert denne varme poteten ved å simpelthen stille spørsmålet om vi *ønsker* flere brukere: «[a]ndre sukseskriterier kan være en mere bredt sammensatt kreds af brugere, samt et øget almenkendskab til arkiver i samfundet.»¹⁶

Uten en reell forestilling om arkivenes muligheter, kan heller ikke en potensiell bruker definere et formål for besøk. Det er derfor av betydning at det formidles en økt forståelse for samfunnets behov for arkiver, og sørge for at begrepet «arkiv» har en positiv klang, og assosieres med dynamiske institusjoner med en vesentlig rolle å spille i samfunnet – også for de som ikke selv gjør bruk av dem.¹⁷

Å kende til arkivernes muligheter handler om historie og kulturell identitet, men også om at have redskaper til informasjonssøking, til at kunne stille spørsmål og finne svar, hvilket er en væsentlig forudsætning for mennesker i et demokratisk samfund. [...] En sådan proces starter ikke på avanceret universitetsniveau. Den starter i det små, måske bl.a. i skolearbejde, og fører videre i den identitetsskabende livslange læreproces, som er nødvendig for at kunne fungere i den moderne verden.¹⁸

Parallellen til Yakel og Torres er tydelig, og illustrerer også behovet for en økt kjennskap til arkivenes muligheter og betydning for samfunnet. Utsagnet formidler også konkrete tanker som imøtekommer argumentasjonen om at regelsystemet tilknyttet arkivinstitusjoner må internaliseres, nettopp ved å påpeke at det må starte i det små. Mens bruken av arkivenes «søsterinstitusjoner», biblioteker og museer, forlengst har blitt en selvfølge i enhver samfunnsborgers dannelse, fremstår arkivene som mindre synlige, og tilgjengelige for en mindre del av befolkningen.¹⁹ Arbeidet med synliggjøring og bevisstgjøring rundt det arbeidet som gjøres ved arkivene forutsetter derfor en villighet til å satse på formidlingen, og overveie Blais og Enns oppfordring om å skape bevissthet (*awareness*) om arkivenes funksjon i samfunnet.

Arkiver for alle, fra alle, til alle

Debatten som fulgte etter det kanadiske årsmøtet i 1990 innledet et ordskifte som i høyeste grad også preger den arkivfaglige diskursen den dag i dag. Som vi har sett talte en rekke argumenter i etterkant for en økt *bruk* av arkivmateriale, som følge av arkivinstitusjonenes samfunnsmandat som «[...] vårt felles, kollektive minne.»²⁰

¹⁵ Meld.St. 7 (2012-2013) Arkiv: 2.6.1 Innleiing

¹⁶ Jensen; Jensen (2004, 2013-09-24). "Arkivformidling - Arkiver for alle?" s. 11

¹⁷ Jensen; Jensen (2004, 2013-09-24). "Arkivformidling - Arkiver for alle?" s. 11

¹⁸ Jensen; Jensen (2004, 2013-09-24). "Arkivformidling - Arkiver for alle?". s. 11

¹⁹ Jensen; Jensen (2004, 2013-09-24). "Arkivformidling - Arkiver for alle?". s. 1

²⁰ Meld. St. 7 (2012-2013). 1.1.1: Formålet med og funksjonane til arkiva. Kulturdepartementet.

Dette perspektivet kan kanskje best belyses gjennom et konkret eksempel, og jeg velger i den forbindelse å vise til prosjektet «Arkivdokumentasjon av nyere innvandring til Oppland», som ble avsluttet våren 2011. Gjennom dette prosjektet ble *medvirkning* som metode ble prøvd ut på arkivområdet, og resulterte i en vandrestilling, en nettutstilling, samt en rapport titulert «Hit, her, nå! Hele verden i Oppland». Prosjektledere Karen Bleken og Marit Hosar skrev i denne rapporten at

Arkivinstusjonene har en viktig rolle i å formidle historien og sikre arkivmateriale som har rettslig, forvaltningsmessig og forskningsmessig verdi. Gjennom tilgjengeliggjøring og formidling av arkivene kan arkivinstusjonene bidra til at historier og arkivkilder blir kjent for mange flere enn de som tradisjonelt har oppsøkt arkivinstusjonenes lesesaler.²¹

Rapporten dokumenterte i så måte intensjonen med prosjektet, som var å bygge opp et forskningsmateriale som kunne fortelle hvordan innvandrere opplever situasjonen med å flytte til et innlandsfylke,²² foruten også å frembringe en ny bevissthet om hva arkivene forteller og om hva som bør dokumenteres og samles inn. I rapporten heter det at «[s]amhandlingen med lokalsamfunnet foregår ikke bare på arkivinstusjonens egne premisser, men ulike og nye brukergrupper får medvirke til å skape dokumentasjon og i neste omgang til å avgjøre hvilke historier som arkivet skal bevare og formidle.»²³ Parolen var at alle skal ha tilgang til sin del av historien; arkiver for alle, arkiver fra alle, og arkiver til alle.²⁴ Prosjektet skapte ringvirkninger, og førte til økt oppslutning om Opplandsarkivet, foruten også å gi verdifulle erfaringer til det videre arbeidet med innsamling, bevaring og formidling av arkiver.²⁵ «Synlighet i media, synlighet gjennom presentasjon av gode prosjekter og aktuelle arkivkilder bidrar til å utvikle arkivinstusjonene til mer aktive samfunnsaktører.»²⁶ forfektet Karen Bleken og Marit Hosar. Visjonen er at arkiver er til for alle brukergrupper, og sikre den demokratiske rett til informasjon og kunnskap.²⁷

I denne forbindelse kan det også være interessant å trekke inn et resonnoment fra Peter Lesters artikkel, «Is the virtual exhibition the natural successor to the physical?». Kjernen i denne artikkelen er omstillingen fra den fysiske til den virtuelle utstillingen, og fremsetter en rekke betraktninger som er fruktbare å vie oppmerksomhet. En av dem er betydningen av å forstå sitt publikum; hvem er det vi kommuniserer med? Hvem er mottakere av budskapet vi ønsker å formidle? Formidling, i dette tilfellet via en utstilling, det være seg fysisk eller online, er en form for kommunikasjon, der arkivaren må være en primus motor i arbeidet med å bekjentgjøre arkivenes innhold. «The interactive multisensory nature of the web allows visitors a greater exploratory and active role, thus enhancing the learning experiences available, so that 'whilst we

²¹ Bleken; Hosar. (2011): *Hit, her, nå! Hele verden i Oppland*. s. 15

²² Bleken; Hosar. (2011): *Hit, her, nå! Hele verden i Oppland*. s. 8

²³ Bleken; Hosar. (2011): *Hit, her, nå! Hele verden i Oppland*. s. 4

²⁴ Bleken; Hosar. (2011): *Hit, her, nå! Hele verden i Oppland*. s. 14

²⁵ Bleken; Hosar. (2011): *Hit, her, nå! Hele verden i Oppland*. s. 21

²⁶ Karen Bleken; Marit Hosar. (2011): *Hit, her, nå! Hele verden i Oppland*. ABM-skrift nr. 70. Norsk kulturråd, Oslo. s. 18

²⁷ Jensen; Jensen (2004, 2013-09-24). "Arkivformidling - Arkiver for alle?" s. 1

only remember 10 per cent of what we read, we remember 90 per cent of what we say and do'»,²⁸ skriver Lester. I arbeidet ved Opplandsarkivet så vi tydelig at denne tankegangen hadde noe for seg; ved å involvere publikum fremmet man ikke bare muligheten til å informere om arbeidet som gjøres ved arkivet, men formidlet også arkivet som en levende institusjon i kontinuerlig vekst.

Slik jeg leser den pågående debatten, er det ikke nødvendigvis spørsmålet om hvorvidt arkiv skal være tilgjengelig for flest mulig som er kjernen i uenighetene; snarere kan det synes som det er hvilke verktøy som skal tas i bruk, i hvilken utstrekning de skal benyttes, og i hvor stor grad en brukervennlig tilpasning skal finne sted. I et samfunn som de siste årene i stadig større grad har tilnærmet seg en hverdag *online*, med alle de digitale og sosiale løsninger som man snart har begynt ta for gitt, er tilgangen på informasjon etterhvert blitt formidabel. Så sent som i 2011 adresserte Terry Cook kompleksiteten i postmodernismens intellektuelle klima, som har omsatt nye krav til arkivenes funksjon i samfunnet og således bidratt til å endre vår oppfatning av hvilken rolle arkivaren skal spille. Fra å være en passiv vokter av dokumentarven, stilles det krav til at arkivaren både fremstår og opptrer som en samfunnsaktør som er klar over at enhver arkivmessig funksjon kan påvirke samfunnets kollektive minner,²⁹ skrev Cook:

[t]ror vi fremdeles at vi kan tenkte hierarkisk og strukturere arkivene og beskrivelsesverktøyene på samme måten som før? Dersom vi gjør dette, og lenker proveniens til en enkelt strukturell enhet, vil arkivinstitusjonene i økende grad miste kontakt med virkeligheten.³⁰

Det er arkivers plikt og rettighet til å bidra og ha en stemme i denne utviklingen, som autoritative representanter for samfunnets kollektive kunnskapsbank. Bruken av de digitale verktøyene bør imidlertid ikke være et mål i seg selv, som Kate Theimer har påpekt, men skal og bør bygge på arkivteoretiske prinsipper.³¹ Det er derav også ønskelig og nødvendig at kjennskap til arkivinstitusjoners arbeid og innhold løftes fram fra depotene, og synliggjøres til glede og nytte for offentligheten. For at dette skal være vellykket, vil det være imidlertid være tilrådelig med en viss grad av tilpasning, uavhengig av forhåndskjennskap til arkivsystemer og faglig terminologi.

Når det er sagt, er det forunderlig at ikke arkivbesøk eller innføring i bruk av, og arbeid ved, arkiver utgjør en såpass liten del av grunnutdannelsen ved norske skoler; i motsetning er museumsbesøk og bibliotekbruk blitt en naturlig del av vår dannelse allerede fra barnsben av. Og kanskje har Bente og Charlotte Jensen er poeng når de påpeker at det nødvendigvis ikke trenger å være økt bruk av arkiver som er målet, men snarere en bred og pålitelig kjennskap til de skatter som arkivene disponerer.

²⁸ Peter Lester (2006). "Is the virtual exhibition the natural successor to the physical?" *Journal of the Society of Archivists*, vol. 27 no. 1, s. 88

²⁹ Terry Cook (2011). «Proveniens i den digitale tida: Gammel bør eller framtidshåp for arkivarprofesjonen?» I *Tidsskriftet Arkiv*, volum 2, s. 2

³⁰ Cook (2011). «Proveniens i den digitale tida: Gammel bør eller framtidshåp for arkivarprofesjonen?» I *Tidsskriftet Arkiv*, s. 6

³¹ Theimer (2011b). «Conclusion: Archivists and Audiences – New Connections and Changing Roles in Archives 2.0.» s. 125

Som tilfellet var ved arbeidet ved Opplandsarkivet, ser vi også om at arkiver ikke først og fremst er monumenter over en svunnen fortid, men påminnelser om et samfunn som er i kontinuerlig endring, der gjenstander og dokumenter vedblir som tidsvitner på den utviklingen som finner sted.

LITTERATURLISTE

Bjelland, Leiv (2016), «Arkivformidlingens hvordan og hvorfor», i *Tidsskriftet Arkiv*, volum 7. URL: <https://journals.hioa.no/index.php/arkiv/article/view/1741/1552>

Blais, Gabrielle; Enns, David (1990). "From Paper Archives to People Archives: Public Programming in the Management of Archives". I *Archivaria* 31.

Bleken, Karen; Hosar, Marit (2011): *Hit, her, nå! Hele verden i Oppland*. ABM-skrift nr. 70. Norsk kulturråd, Oslo.

Cook, Terry (1990): "Viewing the world upside down: reflections on the theoretical underpinning of archival public programming". I *Archivaria* 31.

Terry Cook (2011). "Proveniensi i den digitale tida: Gammel bør eller framtidshåp for arkivarprofesjonen?" I *Tidsskriftet Arkiv*, volum 2.

Duff, Wendy M.; Johnson, Catherine A. (2003). "Where Is the List with All the Names? Information-Seeking Behavior of Genealogists." I *American Archivist* vol. 66 (spring/summer 2003).

Jensen, Bente; Jensen, Charlotte S. H. (2004, 2013-09-24). "Arkivformidling - Arkiver for alle?". Identifisert på Internett 03.11.2015 http://charlotteshj.files.wordpress.com/2007/09/arkivformidling_na.pdf. (Først publisert i *Nordisk Arkivnyt*, nr. 3, 2004)

Lester, Peter (2006). "Is the virtual exhibition the natural successor to the physical?" *Journal of the Society of Archivists*, vol. 27 no. 1.

Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova). Ikrafttredelse 01.01.2009. Justis- og beredskapsdepartementet. Kapittel 1. Innleiande føresegner. URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16>

Meld. St. 7 (2012-2013). Kulturdepartementet.

Theimer, Kate (2011b). "Conclusion: Archivists and Audiences – New Connections and Changing Roles in Archives 2.0." I K. Theimer 2011 (red.), *A Different Kind of Web: New Connections between Archives and Our Users*. Chicago: Society of American Archivists.

Yakel, Elizabeth; Torres, Deborah (2003). «AI: Archival Intelligence and User Expertise». I *American Archiv*

Camille Christensen er utdannet kulturhistoriker med mastergrad fra Universitetet i Oslo. Hun jobber til daglig som museumsformidler ved Norges Hjemmefrontmuseum, samt som omviser ved Åpent Slott. Har de siste årene også jobbet aktivt som frilansskribent og driver blant annet nettstedet www.legendsofthenorth.blogspot.com, der jeg jobber med å oversette og formidle nordisk historie, folkløse og kultur for et engelskspråklig publikum. Studerer for tiden arkivvitenskap ved Høgskolen i Oslo og Akershus.